



## رێبهریهك بۆ بایهخپێدانی Primary Care

### Primary Care بایهخی سهرهکی

بایهخی سهرهکی یهكهم خاڵی پهيوهندیكردنه به بایهخی تهنדרوستیهوه و وەك 'دەرگای پێشوهی' NHS کاردهکات

خزمهتگوزاریهكان له سهنتهرهكانی تهنדרوستی و نۆرینگهكان و نۆرینگهكانی جقات و نهخۆشخانهكانی دهرهوهن. ئهمانه لهخۆی دهگریت:

- پزیشکی گشتی پزیشکی گشتی/پزیشک
- دهرمانسازهكانی جقات دهرمانسا
- پزیشکی ددان بایهخی دهم/ددان
- پزیشکی چاو بایهخی چاو

كەسی پێشەیی دیکه و خزمهتگوزاری دیکه ههیه کاردهکهن GP کهشانهشانی پزیشکی گشتیت

ئهم رێبهریه ههندێ لهو گۆرانه رووندهکاتهوه که رنگه تو ببینیت و چۆنیتی دهستراگهشتن بهم خزمهتگوزاریانه رووندهکاتهوه بۆ دڵنیاکردنهوهی بایهخی دروست له شونیی خۆیدا

### GP Receptionist کارمهندی پرسگهی پزیشکی گشتی

رۆلی کارمهندی پرسگهی پزیشکی گشتی ئهمیه پالپشتی بکات لهخۆشان و رێبهریان بکات لهناو خزمهتگوزاریهکانی بایهخی سهرهکی

کارمهنانی پرسگه یهكهم خاڵی پهيوهندین و راهینراون بۆ پالپشتیکردنی نهخۆشان لهڕێی رینماییکردنیان

رنگه نهخۆشهكان بنیزن یاخود دیاریان بکهن بۆ لای شیاوترین کەسی پێشەیی یاخود خزمهتگوزاری تاوهکو بهباشترین شیوه بگونجیت لهگهڵ تهنדרوستی و پیداو یستیهکانی بایهخی کۆمه لایمتیاندا

پزیشکی گشتی داوای ئهوهی کردوه که کارمهنانی پرسگه پرساری گرنگ بکهن تاوهکو ئهوه دڵنیا بکهنهوه که نهخۆشهكان بایهخی دروستیان لهشونیی خۆیدا بهدهست دهکهن

هموو ئهوانیارانهی بهشدهکری به نهینی دهمیننهوه و بهتهنها بۆ رێبهریکردنی نهخۆش بهکار دیت بۆ لای کەسی پێشەیی تهنדרوستی دروست

### Pharmacy دهرمانخانه

دهرمانسازهكانی بایهخی سهرهکی شانهشانی پزیشکی گشتی کاردهکهن که یارمەتی نهخۆشهكان دهن بهشیهیهکی سهلامەت دهرمان بهکاربهێنن. تیمهکه پالپشتی دهکات له نۆرینگهكان و پیداوچونهوهی دهرمانهكان و داواکانی نوسینی دهرمان

ئەکنیککارانی دهرمانخانه و کارگهراانی پالپشتی دهرمانخانهكان گۆرینی دهرمانهكان دهبن بهڕیوه لهوکاتهوهی که نهخۆشهکه دهردهکری لهخۆشخانه و ههروهها سهرپهرشتی نامهكان بۆ ئهوه نهخۆشخانه دهکهن کهلهدهرهوهی نهخۆشخانهن

Pharmacy First Scotland  
خزمهتگوزاریهکه له لایهن دهرمانسازای جقات Community Pharmacy دا بینکراون و ئامۆژگاری و رینمایی و چارمهسهری پێشکەش دهکهن که ئهمانهی لهخوگرته:

- قورگ نیشه و کۆکه
- برینی ناو دهم و گوئی نیشه و کریشی سهر
- بلقی دهوری لیو و لوو و دوومەلی پیکان
- خراپ ههرسکردن و قهیزی و سکچوون
- ههستیاری و تایی بهرز و سهرمگیزه

سهردانی دهرمانخانهی ناوچهکه بکه بۆ ئامۆژگاری  
[www.nhsinform.scot](http://www.nhsinform.scot) یاخود بچۆ سهر مالپهری

### Community Treatment & Care چارمهسهری و بایهخپێدانی جقات

چارمهسهری و بایهخی جقات (CTAC) خزمهتگوزاری رێبهریکراوی درێژخایهنه له لایهن پهستاروه که بهشیهی فهرمی وەك ژوورمهکانی چارمهسهری ناسراون

شانهشانی پزیشکی گشتی GP و تیمی CTAC کاردهکهن و بایهخی تایبەتی دا بین دهکهن له سهنتهرهکانی تهنדרوستی و نۆرینگهکانی پزیشکی گشتی که ئهمانه لهخۆ دهگریت:

- بایهخ بهگوپیکان
- بایهخی قهستهره
- پهستانی خوین و ریژهی گلوکوزی ناو خوین و نمونهی خوین
- تریهیی دڵ و گهرمی لهش
- برین و برینی لاق و بایهخی جلوهبرگ لهبهرکردن
- لابردنی تهقل و لهزگهكان
- بهڕیوهبردنی دهرمان واته دهرزیلیدان

ئەگەر نهخۆشهكان پێویستیان بهسهردانی یهکێ له یاخود Gourock, Greenock سهنتهرهكانمان بوو له ؛ ئهوانۆرینهکی پزیشکی گشتی رهوانهی Port Glasgow دهکات Community Treatment & Care لای



بایهخی سهرهکی دهگۆریت و کهسانی پێشەیی کارامه و خزمهتگوزاری و پالپشتی دیکهی بهردهست ههیه تاوهکو بایهخی پزیشکی گشتی تهواوبکات

سکانی ئهوه کۆدی کیو ئاره

بکه بۆ زانیاری زیاتر QR سەبارەت بە گەشتی

وهچهرخانی بایهخی سهرهکی له Inverclyde



## کارگه‌رانی به‌ستهری جقات

**کارگه‌رانی به‌ستهری جقات (CLW)** پالپشتی ده‌کهن له نه‌خۆشه‌کان که کیشهی پزیشکیان نیه که کار ده‌که‌نه‌سه‌ر باشحالی گشتی جه‌سته‌یی و ده‌روونی. ئەمه پێی ده‌لێن دیار یکردنی کۆمه‌لایه‌تی که ئەمانه له‌خۆ ده‌گریت

- نیگه‌رانی دارایی
- نیگه‌رانی ته‌ندروستی ده‌روونی
- چالاکی جه‌سته‌یی و مرز
- پالپشتی ده‌روونی
- بایه‌ته‌کانی خانوو به‌ره

کارگه‌رانی به‌ستهری جقات هه‌موو کاتیک نه‌هێنی ده‌پارێزن و ته‌واو کارامه و راهێنراون تاوه‌کو خزمه‌تگوزاری پیشه‌یی پێشکەش بکهن هاو‌شێوه‌ی تیمی نۆرینگه‌ی پزیشکی گشتی

واده‌ی لای پزیشکی گشتی پێویست نیه بۆ ره‌وانه‌کردن بۆ لای تیمی کارگه‌ری به‌ستهری جقات. کارمه‌ندانی پرسگه و په‌رستار و ده‌رمانسازان و چاره‌سه‌ر که‌رانی سروشتی ده‌توانن نه‌م ره‌وانه‌کردنه جێبه‌جێ بکهن

## پێکوتنه‌وه‌رگرتن

ان اتش اس سکو‌تلند ژماره‌یه‌ک به‌رنامه‌ی **کو‌تان دابین ده‌کات** تاوه‌کو دانیش‌توانی ناوچه‌که به‌پارێزیت له نه‌خۆشی

کو‌تان چیدی له‌ناو نۆرینگه‌کانی پزیشکی گشتی ناچن به‌ریوه و ئێستا له شوێنی جیاواز دابین ده‌ک‌رین له‌ناو‌ی‌اندا نه‌خۆشخانه‌ی مندالپوون و قوتابخانه و نۆرینگه‌کانی جقات و ماله‌کانی به‌خێوکردن

زانپاری ته‌ندروستی و مه‌رجه‌کانی پێ‌کو‌ته‌کانی سه‌فه‌رکردن و ئامۆژگاری سه‌بارمه‌ت به‌به‌ته‌ندروست مانه‌وه کاتێک سه‌فه‌ر ده‌که‌یت بۆ ده‌رووه‌ی و لات ده‌کریت ده‌ستی پێ‌رابه‌گه‌ی‌نریت له‌سه‌ر مال‌په‌ری [www.fitfortravel.nhs.uk](http://www.fitfortravel.nhs.uk)

زانپاری کو‌تان بۆ دوو‌گیا‌نبوون و

له‌دا‌یک‌بوون و مندالی و به‌ره‌و

پێگه‌یش‌توو‌بی‌چوون ده‌کریت بدۆزێنه‌وه

له‌رێی سکا‌ن‌کردنی ئەم کۆدی کیو‌ئاره‌ی

لای خوارمه‌وه QR



## چاره‌سه‌ری سروشتی

ئهو دۆخه ته‌ندروستیانه‌ی که کار ده‌که‌نه‌سه‌ر جو‌مگه و ئێسقان و ماسوولکه‌ی نه‌خۆش پێی ده‌لێن **نه‌خۆشی ماسوولکه و په‌یکه‌ره ئێسک Musculoskeletal** و به‌زۆری ده‌کریت له‌لایه‌ن خۆوه جله‌وب‌کرین

زانپاری و فیدیۆ و نامیله‌که‌کان که ره‌نگه تو به‌یارمه‌تیده‌ر بیان‌بینیت‌مه‌وه ده‌کریت بیان‌دۆزیت‌مه‌وه له



ئه‌گه‌ر نه‌خۆشه‌کان پێ‌ویستیان به‌ پالپشتی زیاتر بێت، **چاره‌ سه‌رکه‌رانی سروشتی** ده‌توانن ئامۆژگاری تاییه‌تمه‌ند و هه‌له‌سه‌نگاندن دابین بکهن تاوه‌کو یارمه‌تی نه‌خۆشه‌کان بدات له

- باشت‌کردنی جو‌له و هێز
- گه‌ران‌ه‌وه بۆ و مرزش له‌پاش برینداری
- راهێنا‌ه‌وه له‌پاش نه‌شت‌ه‌گر‌ی

واده‌کان به‌رده‌ستن به‌شێوه‌ی رووبه‌روو له‌لایه‌ن ته‌له‌فۆن کردن یاخود به‌فیدیۆیی په‌یوه‌ندی کردنه‌وه



فۆرمه‌کانی ره‌وانه‌کردن ده‌کریت به ئۆن‌لاین پێ‌ب‌کرێنه‌وه له‌سه‌ر

## ته‌ندروستی ده‌روونی و باشحالی

پزیشکی گشتی ده‌کریت رۆ‌لێکی هه‌بێت و جله‌وی **ته‌ندروستی ده‌روونی و باشحالی** بکات

نه‌خۆشه‌کان ده‌توانن ده‌ستیان رابگات به‌زۆر سه‌رچاو‌مه‌وه له ده‌ست‌نیشان‌کردن و چاره‌سه‌ری و جله‌و‌کردنی گ‌رفته‌کانی ته‌ندروستی ده‌روونی. رێنمایی بۆ یارمه‌تیدانی خۆت بێینه‌وه بۆ خه‌وتن و دل‌ه‌راو‌کێ و خه‌مۆکی و رێز له‌خۆ‌گ‌رتن [www.nhsinform.scot/mental-health](http://www.nhsinform.scot/mental-health) له‌مال‌په‌ری

پالپشتی‌کردنی زیاتر به‌رده‌سته له‌رێی ته‌له‌فۆن‌کردن بۆ

- پزیشکی راهێنراو. 111 NHS 24 Mental Health Hub.
- ئامۆژگاری و پالپشتی پێشکەش ده‌کهن بۆ خۆره‌وانه‌کردن بۆ لای تیمی ته‌ندروستی 01475 558000
- که ده‌توانن پالپشتی و Inverclyde Primary Care ده‌روونی هه‌له‌سه‌نگاندنی ته‌ندروستی ده‌روونی و چاره‌سه‌ری کورت‌خایه‌ن دابین بکهن بۆ که‌سانی سه‌روو ته‌مه‌نی 18 سالان. پالپشتی له‌نزیک منه‌وه یاخود NHS به‌رده‌سته له‌رێی ته‌له‌فۆن‌کردن بۆ خۆت بچیت بۆ لایان
- بۆ گ‌رف‌تی توندی ته‌ندروستی ده‌روونی ت‌کایه‌ تاو‌وتو‌ی ب‌که
- له‌گه‌ل پزیشکی گشتیت بۆ ره‌وانه‌کردن بۆ لای تیمی ته‌ندروستی ده‌روونی جقات

## په‌رستاری پێشکه‌وتوو

**په‌رستاره پێشکه‌وتوو‌ه‌کانی جقات (ANPs)** خزمه‌تگوزاری تاییه‌تمه‌ند پێشکەش ده‌کهن به‌هاو‌به‌شی له‌گه‌ل پزیشکه گشتیه‌کان

په‌رستاری ئاست‌به‌رز‌ی زۆر کارامه‌ن که کارامه‌یی (ANPs) نۆرینگه‌یی پێشکه‌وتوو‌یان هه‌یه که رێگه‌یان پێده‌دات تاوه‌کو

- میژرووی ته‌ندروستی ته‌واو و ده‌رگ‌رن
- هه‌له‌سه‌نگاندنی جه‌سته‌یی و پشکنین بکهن
- ده‌ست‌نیشانی نه‌خۆشی بکهن و چاره‌سه‌ری دابنێن
- ده‌رمان بنووسن
- پلان دانێن بۆ هه‌ر چاره‌سه‌ریکی دوا‌یی
- نه‌خۆشه‌کان ره‌وانه‌ی لای لێ‌کۆ‌لێنه‌وه بکهن

په‌رستارانی پێشکه‌وتوو ئهو بایه‌خه‌ی به‌رده‌سته بۆ نه‌خۆش به‌هێزی ده‌کهن و ده‌کریت له‌زۆر شوێن بێ‌ی‌ن‌رین له‌ناو‌ی‌اندا مالی به‌خێو‌کردن و نۆرینگه‌کانی پزیشکی گشتی و سه‌ردانی‌کردن بۆ مالان له‌رێی ره‌وانه‌کردن له‌لایه‌ن پزیشکی گشتیه‌وه

## پزیشکی گشتی

**پزیشکی گشتیه‌کان (GPs)** چاره‌سه‌ری بارودۆخی ته‌ندروستی باو ده‌کهن و رۆ‌لێکی گ‌رن‌گیان هه‌یه له‌بایه‌خ‌دان به نه‌خۆشه‌کانی ناو جقات

نۆرینگه‌ی پزیشکی گشتی به‌شێوه‌یه‌کی نه‌ریتی یه‌که‌م خالی په‌یوه‌ندی‌کردنه بۆ نه‌خۆشه‌کان که‌ده‌ستیان رابگات به‌بایه‌خی سه‌ره‌کی

زنجیره‌یه‌کی به‌ره‌راوانی خزمه‌تگوزاری و که‌سی پیشه‌یی کارامه و به‌ئه‌زموون هه‌یه که کار ده‌کهن شانه‌شانی نۆرینگه‌کانی پزیشکی گشتی تاوه‌کو بایه‌خی پزیشکی گشتی ته‌واو بکهن

کارمه‌ندانی پرسگه‌ی پزیشکی گشتی هه‌ندێ پرسپاری گ‌رن‌گ ده‌کهن کاتیک نه‌خۆشه‌کان په‌یوه‌ندی ده‌کهن به نۆرینگه‌ی پزیشکی گشتیه‌وه. ئەمه بۆ ئه‌وه‌یه که د‌ل‌ن‌یا‌ب‌که‌نه‌وه که نه‌خۆشه‌کان نێ‌رد‌راون بۆ لای بایه‌خی دروست له شوێنی خۆیدا

ئامۆژگاری گشتی سه‌بارمه‌ت به‌ کیشه‌ی بچووک ده‌توان‌ریت ده‌ستی پێ‌رابه‌گه‌ی‌نریت له‌سه‌ر مال‌په‌ری [www.nhsinform.scot](http://www.nhsinform.scot)